

FRI-231-2-PPD(S)-04

THE ASYMMETRY IN THE INTERNET COMMUNICATION

Rusin Kocev

Principal Assist. Prof. PhD

“St. Cyril and st. Methodius” University of Veliko Turnovo, phone: 0899592896

e-mail: r.kocev@uni-vt.bg

Abstract: The following paper is an attempt to overpass the asymmetry in the descriptions of web forums as a genre of the Internet communication. It is presented a classification based on contents and in the differentiated three types of web forums are described four “genre markers” and also their impact on language in the different web forums.

Key words: Internet communication, language, web forum, technology, genre, language markers

---

АСИМЕТРИЯ В АСИНХРОННАТА ИНТЕРНЕТ КОМУНИКАЦИЯ

Резюме: Настоящият материал е опит за преодоляване на асиметрията при описанието на форумите като жанр на интернет комуникацията. Предложена е класификация на форумите по съдържание, като в обособените три разновидности са описани четири жанрови маркера, както и влиянието, което те оказват върху езиковите особености на речта, употребявана в различните форуми.

Ключови думи: интернет комуникация, език, форум, жанр, езикови маркери

ВЪВЕДЕНИЕ

Изследвачите, занимаващи се с различни аспекти на интернет комуникацията (макар и определяйки я като компютърно опосредствана комуникация или компютърно опосредстван дискурс), са достигнали до прозрението, че традиционните методи за научен анализ не дават очакваните резултати, като вместо това могат да доведат до погрешни заключения и до едностранчиво разглеждане на проблема, особено що се отнася до същността на езика в интернет (вж. С. Херинг 2007, Л. Кирова 2007; 2010, М. Грозева-Минкова 2011, С. Йейтс 1996 и др.). Тази едностранчивост може да се преодолее чрез добавянето на „измерения“, които позволяват по-детайлното разглеждане и изследване на отделни лингвистични проблеми, както и разделянето на необятното интернет пространство на няколко „нива“, подходящи за по-обективни заключения. Можем да приемем интернет комуникацията като съвкупност от „измерения“ (тоест като многомерно или мултимерно общуване).

ИЗЛОЖЕНИЕ

Н. Барон прилага описаното гледище, като разделя компютърно опосредстваната комуникация на „две измерения“, които характеризират общуването в мрежата. Първото измерение представлява синхронността – „в реално време ли се осъществява общуването (синхронна), или адресантите изпращат съобщенията си до адресатите, които да ги отворят, когато им е удобно (асинхронна)“ [1]. Второто измерение, разделящо отново на две половини интернет комуникацията, е нейният обхват – „комуникацията за една личност ли е планирана (един-към-един), или за по-голяма аудитория (един-към-много)“ [1]. Като

използва този модел, Н. Барон разполага всички ситуации на общуване в интернет на подходящото място. Така например форумите и блоговете попадат, от една страна, в асинхронното измерение, а от друга страна, са в категорията комуникация „един-към-много“, но и „много-към-много“ [1].

Разделянето на интернет комуникацията на „измерения“ (по примера на Н. Барон) можем да определим като първи етап в работата с езиков материал от виртуалното общуване. При следващата стъпка от анализа би трябвало да се отдели внимание на различните жанрове на интернет комуникацията с техните специфики, а още по-близо до „центъра“ на интернет комуникацията (условен трети етап) ще се появят факторите, оказващи влияние върху речта, използвана в съответните жанрове на компютърно опосредстваната комуникация. По този начин можем да достигнем до „сърцевината“ на мрежата, където бихме открили речта, използвана в съответните жанрове.

I. Асиметричното в асинхронните жанрове.

При „неедновременното“ (асинхронното) общуване в интернет можем да кажем, че наблюдаваме известна „несиметричност“, защото съществуват изследвания, изясняващи същността и видовете блогове, докато за форумите изследвачите като че ли се задоволяват само с посочване на същностните особености на жанра, превръщайки ги в основа за неговото дефиниране.

За да илюстрираме асиметричността при посочване на особеностите на двата асинхронни жанра на общуване, ще отбележим например изчерпателното определение на С. Наусън, според което блогът представлява „често обновявана уебстраница, която се състои от датирани статии, организирани в обратен хронологичен ред, така че най-новият пост да се появи като първи“ [7], както и допълнението на С. Херинг, че това е междинен жанр, който „образува мост между мултимедийните HTML документи и текстово базираната компютърно опосредствана комуникация“ [9]. С. Наусън обособява блоговете в три основни групи – новинарски блогове, коментарни блогове и от журналов (дневников) тип.

Като преглеждаме теоретичните постановки за интернет форумите, срещаме следните определения: „Форумите са области за онлайн дискусии, посветени на определени теми или сфери от интереси“, в които „може да се потърси и даде съвет, да се намери полезна информация, просто да се общува или да се споделят новини“ [3]; „Електронният форум представлява виртуална "дъска", където могат да се оставят съобщения (постинги) и да се очакват отговори по поставени теми [...] потребителите с определени интереси имат възможност да споделят и обсъждат информация и мнения“ [4]; „[Форумите] могат да бъдат отнесени към традиционно присъщите на виртуалната реалност видове жанрове. [...] Структурата на форума представлява множество уебстраници, разделени на определени теми, като всяка от тях е представена на главната страница на форума“ [8]; „[Форумите са] различни сайтове за общуване, посветени на определена тематика [...], позволяват на всеки желаещ да изкаже своето мнение по въпроси, които го интересуват“ [2].

Както се вижда от представените постановки, в описанието на жанра форум се поставя акцент върху изпълняваната функция – най-общо казано, това са уебстраници, в които се водят дискусии по различни теми. Формулирано по този начин, определението изключва голяма част от интернет страниците, предоставящи също възможност за коментиране, без обаче дискусиите да са отделна част от сайта и основното му съдържание да се състои само от разговори по теми, определени от участниците в общуването. Единствено М. Власик и О. Косова правят мимоходом следното уточнение: „интернет форумът – това е самостоятелен уебсайт или раздел в сайта“ [2]. И те обаче не коментират дали можем да приемем като форум изказванията по отделни статии в информационни сайтове като 24chasa.bg, dnevnik.bg, dariknews.bg и др.

М. Костова и А. Добрева обръщат внимание на факта, че вероятно съществуват различни видове форуми и успяват да се докоснат до идеята за съществуването и на чисто

езикови особености, зависещи от подобна класификация⁵. Разсъжденията в тази посока са продължени в друго изследване, като М. Костова и Я. Ленова-Димитрова описват два „поджанра“ форуми според комуникативните цели на общуващите: личностно ориентирани и обществено-политически (надличностни) форуми [5]. Според тази класификация особеностите на втория тип форуми са породени „изцяло от комуникативната цел на изказването“ [6]. Няма да се спираме подробно на оспорването на тези наблюдения, но само ще споменем, че езиковите средства, които се използват във форумите, са детерминирани, от една страна, от факторите на медията и факторите на ситуацията, от друга страна, от тенденциите при общуване в интернет, и от трета страна, от жанровите особености на форумите.

Целта на настоящия доклад е да направим нова класификация на видовете форуми, тъй като никой от посочените изследвачи не коментира дали можем да говорим за различни видове форуми според основното им **съдържание**. Нашето гледище е, че съществуват три разновидности – класически тип, информационен тип и смесен тип.

За да решим дали и в трите посочени случая можем да говорим за наличието на форум, би трябвало да посочим, първо, спецификите на форума като жанр, след което да потърсим тяхното проявление в различните сайтове, предлагащи възможност за коментиране. Нещо повече – необходимо е да се спрем на онези особености, детерминиращи различни езикови характеристики на писмената разговорна реч⁶. Второ, трябва да опишем използваните езикови средства, зависещи от съдържанието.

Поради тази причина ще опишем различните видове форуми по съдържание, като използваме четири параметъра (или „жанрови маркера“), отнасящи се до спецификата на жанра – политематичност, наличие на правила за публикуване на изказвания (коментари), изискване за регистрация и съставна/отделна част от интернет страницата.

Като своеобразни „езикови маркери“ сме избрали – отношение към книжовната норма, словотворчество и наличие на емотикони в рамките на дискусиата. Необходимо е да отбележим, че анализираме три различни интернет сайта⁷ (респ. три различни типа форуми), както и че изследваме коментари (изказвания) по една и съща тема във форумите. По този начин неутрализираме темата като фактор, определящ езиковите особености.

II. Резултати.

1. Жанрови маркери.

Класическият тип форум може да бъде определен като основен, тъй като останалите разновидности повтарят в голяма степен неговите характеристики, но с малки разлики. Класическият форум представлява съвкупност от **страници**, обособени на **раздели**. Всеки раздел съдържа **подраздел** с различни **теми**, по които протичат дискусиите. На страницата с разделите са посочени съответните подраздели с **броя на темите**, които се обсъждат, **броя на изказванията по темата** и **информация за последния коментар** по нея. Обикновено **един от участниците във форума задава темата**, а **останалите комуниканти споделят мнението си**, като коментарите са подредени хронологично. Следователно на класическия тип форум е присъща **политематичността** (дискусиите по различни теми).

Класическият тип форум препраща с връзка към правилата за участие в дискусиите, като тя или е налична на страницата с разделите, или съществува отделна тема, посветена на правилата. Важно е да отбележим, че описаният маркер е модифициран при останалите две разновидности на форумите. Този тип форум изисква **регистрация**, преди писане на коментари. Присъща черта на разновидността е и фактът, че той е

⁵ Л. Кирова описва виртуалните общности (включително и форумите), но ги анализира като „културна конструкция“. Вж. Л. Кирова. Българските виртуални общности. – В: Електронно списание LiterNet, 30.05.2008, № 5 (102).

⁶ За целите на настоящето изследване приемаме като наименование за речта в интернет термина на Е. Буторина „писмена разговорна реч“.

⁷ Наблюдаваме forum.abv.bg (класически тип), dnevnik.bg (информационен тип) и segabg.com (смесен тип).

отделна част от интернет страницата (abv.bg), като до нея се достига с друг уебадрес (forum.abv.bg).

Политематичността е характерна и за *информационния тип форум*, но в леко модифициран вариант. За разлика от класическия тип страниците в информационния форум представляват **отделни рубрики** на електронното издание (напр. „България“, „Общество“, „Култура“ и др.), а като своеобразни теми, които се дискутират, можем да приемем **статии** в рубриките. Коментираният материал обикновено съдържа информация за **броя посещения на статията** и за **броя на изказванията по темата**. Разговорът може да се определи като **дискусия по предварително зададена тема** от интернет страницата, а не от някой от общуващите.

След всяка статия (предлагаща възможност за коментар) в информационните форуми има поле за изказване (коментар), над който е локализирана връзка към правилата за писане на коментари. Мнения може да публикуват само потребители с регистрация в сайта, макар това условие да не е задължително във всички форуми от този тип⁸.

Смесеният тип форум съчетава в себе си жанрови особености както на информационния тип, така и на класическия. Известна разлика или модификация спрямо информационния форум наблюдаваме по отношение на начина, по който се предоставя възможност за коментиране. Преди и след изказванията по определена тема (статия) е налична връзка, която отваря поле за коментари. Мнения може да се публикуват само от регистрирани потребители, а връзката към правилата е поместена над полето за коментар. Характерна черта на тази разновидност форуми е двойката същност на изказванията, тъй като те са едновременно и съставна част от страницата, и отделна част от нея, защото има връзка, отнасяща към форум, наподобяващ облика на класическите форуми. Както и при информационния тип, разделите представляват отделните рубрики на изданието.

2. Езикови маркери.

Въпреки че описанието на жанровите маркери създава впечатлението за характеристики, отнасящи се повече до същността на комуникацията в интернет, до начина на представяне на отделните компоненти в страницата или до условията за участие в дискусиите, четирите параметъра на форумите, както се вижда от таблицата, оказват влияние върху особеностите на речта в трите описани разновидности.

Езиков маркер Вид форум	Отклонение от нормата	Словотворчество	Емотикони
Класически тип	69,57%	8,70%	40,58%
Информационен тип	17,39%	21,74%	4,38%
Смесен тип	5,56%	8,33%	27,78%

Високият процент на отклонение от книжовната норма в *класическия форум* не означава, че общуващите не познават правилата на съвременния български език, а по-скоро показват разликите в нагласата на комуникантите. Възможно е пишещите в другите два типа форуми да са повлияни от съдържанието на страницата (новини), както и от броя на

⁸ На страницата dariknews.bg регистрацията не е задължителна, макар че сайтът споделя всички особености на информационния тип.

прочелите съответната статия. Поради тази причина е оправдан стремежът да се пише по-книжовно. Не на последно място влияние за близостта на изказванията до книжовната норма в информационния тип оказва и възможността за изразяване на оценка към определено изказване чрез натискане на бутон. Според нас обаче тук наблюдаваме „нивелиране“ на неофициалната реч на общуващите с публицистичния стил на статията.

Голяма е вероятността последните две причини да оказват влияние и върху по-големия процент казиноализми, използвани в *информационния* и *смесения тип* (търси се виртуална идентичност). Решаващо освен това е, че последните две разновидности на форумите изискват повече лична информация при регистрация за разлика от класическите форуми.

По-честата употреба на емотикони в *класическия тип форум* е стимулирана от начина на организация на съдържанието в полето за коментирание. Вляво от него е разположено меню с различни емотикони, които пишещият може да използва. Подобна опция липсва в информационния тип форум, но е налична във форумите от смесен тип. Интересен факт обаче е, че 11% процента от използваните емотикони във форума segabg.com служат за изразяване на оценка към предходен коментар. Това вероятно означава, че общуващите компенсират с тях липсата на бутон (характерен за информационния тип) за изразяване на одобрение или неодобрение.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

„Многомерната“ интернет комуникация предполага внимателно вглеждане в отделни и на пръв поглед незначителни параметри („нива“), които обаче оказват въздействие навътре, към „сърцевината“ на виртуалното общуване, където откриваме особеностите на речта, използвана във форумите. Резултатите от настоящото изследване показват, че е необходимо обособяването на три типа форуми (класически, информационен и смесен), споделящи някои от същностните черти на асинхронния жанр. Въпреки че изложението оставя впечатление за предварителни бележки по проблема за класификацията, в различните типове форуми откриваме значително вариране по отношение на употребените езикови средства, като те са детерминирани именно от съдържанието на интернет страницата.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Барон 2008: N. S. Baron. Always on: Language in an online world. Oxford, 2008.
- [2] Власик, Косова 2014: М. Я. Власик, О. А. Косова. Форум как пространство интеракции для самопрезентации личности. – В: <http://conf.uss.dvfu.ru/conferences/aktualnye-problemy-inojazychnogo-obrazov/section1/forum-kak-prostranstvo-interakcii-dlja-s.html>, 09.06.2016.
- [3] Дерменджиева 2012: Гр. Дерменджиева. Онлайн журналистика. Медиите в дигиталния свят. С., 2012.
- [4] Кирова 2007: Л. Кирова. Електронният форум като жанр на компютърно опосредстваната комуникация. – В: Електронно списание LiterNet, 29.06.2007, № 6 (91).
- [5] Костова, Добрева 2011: М. Костова, А. Добрева. Езикови средства за постигане на комуникативната цел в интернет-форум-изказването. – В: Проф. д-р Върбан Въртов. 70 години. Юбилеен сборник. ВТ, 2011, с. 281–286.
- [6] Костова, Ленова-Димитрова: М. Костова, Я. Ленова-Димитрова. Комуникативна цел и неоказиноализми в интернетфорумно изказване. – В: Проблеми на социолингвистиката XII. Езиковата ситуация – състояние и тенденции. С. 2016, с. 121–126.
- [7] Наусън 2006: Sc. Nowson. The Language of Weblogs: A study of genre and individual differences. 2006..
- [8] Селютин 2008: А. А. Селютин. Форум как жанр виртуалного общение. – В: www.lib.csu.ru/vch/110/020, 09.06.2016.
- [9] Херинг 2005: S. C. Herring. Weblogs as a bridging genre. – В: <http://ella.slis.indiana.edu/~herring/itp.pdf>, 09.06.2016.

За контакти:

д-р Русин Асенов Коцев, асистент във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.
Тел.: 0899592896, e-mail: r.kocev@uni-vt.bg